

Протокол

№

гр. София, 05.03.2020 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 45 състав,
в публично заседание на 05.03.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елица Райковска

при участието на секретаря Кристина Петрова, като разгледа дело номер **7905** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

На именното повикване в 11,05 часа:

ЖАЛБОПОДАТЕЛКАТА – Л. Л. С. – редовно уведомена от предходното съдебно заседание, се представлява от адв. Б. с пълномощно по делото.

ОТВЕТНИКЪТ – ДИРЕКТОРЪТ НА ТП С.-ГРАД НА НОИ – редовно уведомен от предходното съдебно заседание, се представлява от юриск. П. с пълномощно по делото.

Явява се ВЕЩОТО ЛИЦЕ Е. Д. Й..

СВИДЕТЕЛКАТА Е. Е. М. – редовно призована на 12.2.2020 г., явява се лично.

СТРАНИТЕ (поотделно): Да се даде ход на делото.

СЪДЪТ

СЧИТА, че не са налице процесуални пречки за даване ход на делото, поради което

ОПРЕДЕЛИ:

ДАВА ХОД НА ДЕЛОТО.

ДОКЛАДВА молба на жалбоподателя от 23.1.2020 г. с приложени писмени доказателства, както и от 10.2.2020 с посочен адрес за призоваване на допуснат свидетел.

ДОКЛАДВА постъпило по делото на 20.2.2020 г. заключение на съдебномедицинска експертиза по делото, в срок.

ДОКЛАДВА представени от вещото лице документи, във връзка със заключението.

СЪДЪТ СНЕ самоличността на допуснатите свидетели, както следва:

Е. Е. М., на 44 години, неосъждана, без дела и родство със страните.

К. И. Х., на 55 години, неосъждана, без дела и родство със страните.

СЪДЪТ ПРЕДУПРЕЖДАВА свидетелите за наказателната отговорност, която носят съгласно чл. 290, ал. 1 от НК за лъжесвидетелстване.

В залата остана свидетелката М.. Свидетелката Х. се изведе от залата.

СЪДЪТ ПРИСТЪПИ към разпит на свидетелката М..

На въпроси на адв. Б. свидетелката разказа: Работя в Изпълнителна агенция по околна среда като служител към лаборатория за радиационно измерване. Работя от приблизително 5 години и половина. Познавам Л. С., тя е колежка, работим в един отдел. Работата на служителите в лабораторията е да измерват проби от околна среда за радиационни показатели, също така да се прилагат методите за измерване на радиационните показатели, да се поддържа апаратурата с източници на йонизиращо лъчение, т.е. да се правят проверки на уредите, да се прави урегулиране, което се случва ежедневно. Калибрирането на уредите се извършва с източници на йонизиращо лъчение, с което се прави проверка на самата апаратура. Чрез калибриране се изготвя калибровъчна крива. Това са различни видове източници на йонизиращо лъчение за различната апаратура. Ние измерваме точно радиационни показатели. Работим с мостри, които преглеждаме, калибрираме и същите излъчват йонизиращо лъчение. Разликата с рентгеновите лаборанти е във видовете лъчение и че при нас апаратурата изисква непрекъсната работа с източниците на йонизиращо лъчение, докато при рентгеновата апаратура има лъчение само в момента, когато работи апаратурата. При нас тя работи непрекъснато. При постъпване на работа и на всеки 5 години работодателят прави курс за работа с йонизиращо лъчение. След курса се полагат изпити. При първоначалното постъпване се прави профилактичен преглед, след това става ежегодно, в Националния център по радиобиология и радиационна защита. Има открити източници на лъчение и закрити – и с двата вида работим. Открити са тези в течна и прахообразна форма, като с тях се приготвят стандартни разтвори с определена концентрация. Закритите източници са в съдове, но те представляват смес от радионуклеиди и изотопи, т.е. радионуклеидите са изотопи на химични елементи. В тази връзка са изготвени поименни заповеди за намалено работно време, във връзка със средата, в която работим. Допълнително също така се предоставят храна и тонизиращи напитки, също по заповед. Тези заповеди са на основание на Наредбата за определяне на видовете работи, за които се установява намалено работно време.

На въпроси на юриск. П. свидетелката отговори: Известно ми е, че в наредбата и в заповедите е разписано, че намаленото работно време и храната са само в дните, в които се работи с радиоактивни източници. Източниците на йонизиращо лъчение имат изискуема защита, а именно хранилище, може би с оловна защита, каквато защита има лабораторията, в която работим. Нямам информация дали в лабораторията са правени измервания във връзка с условията на труд. За тези 5 години и половина, за които аз съм работила в лабораторията, при извършените медицински прегледи не ми беше установено да имам промени в здравето.

Юриск. П.: Нямам повече въпроси.

На въпроси на адв. Б. свидетелката каза: И моята, и на Л. работата е основно в лабораторията. Получаваме външни проби. Има моменти, в които не сме в лабораторията, но това са кратки периоди, в които сме командировани за взимане на проби, като пробите, които взимаме, са от пунктове на територията на цялата страна и

са близо до уранови мини. Понякога ние ходим, понякога колеги ходят да събират такива проби. Аз лично ходя понякога веднъж в месеца, понякога – на 3 месеца веднъж, за един ден. Л. излиза за проби по-рядко от веднъж на три месеца. Може би 1 – 2 пъти в годината. Имам колеги, които вземат и доставят проби. Пробите се подготвят и след това се измерват. Можем всеки ден да мерим дадена проба, но има и по-дълго време, в което се измерва. Невинаги получените резултати са точно тези, които трябва да бъдат измерени. На ден има различни проби, които измерваме. Някои проби се измерват по-дълго. Имаме и работа, свързана с подготовка на пробите, и всичко това става в лабораторията.

Поради изчерпване на въпросите СЪДЪТ ОСВОБОДИ свидетелката и тя напусна залата.

В залата се въведе свидетелката Х.

На въпроси на адв. Б. свидетелката каза: Работя в Регионална лаборатория – П., към Изпълнителна агенция по околна среда, в лаборатория „Радиационни измервания“. Познавам С. като колежка, към която аз насочвам води, които аз пробонабирам и изпращам, или други води, донесени по различни поводи – по договор за контрол. Имам задачата да ги филтрувам, консервирам и изпратя в бидони по 4 литра и половина за обща алфа- и обща бета-активност, за уран, за радий и в някои случаи за тритий. Пращаме ги чрез [фирма]. Така работи цялата система от всички регионални структури. Аз в лабораторията извършвам гама-спектрометрични анализи на проби от околната среда. Л. работи в сектор „Радиохимични анализи“ и прави изпитванията на тези води, които изпращаме за обща алфа- и бета-активност, за уран, за радий. По наредба за радиационна защита трябва да имаме категоризация, за което имаме издадени заповеди. Л. е категория А, като работеща в сектор „Радиохимични анализи“. Аз съм лице с професионално облъчване категория Б. Ние работим с източници на йонизиращо лъчение, които излъчват непрекъснато. Това са вещества, чиито атоми се преобразуват чрез излъчване на алфа-частици, бета-частици и гама-лъчи. Разликата, поради която съм категория Б, е поради това, че работя със закрити източници, а категория А работят и с открити. Критериите А и Б по наредбата за радиационна защита са следните: при категория А лицето може да получи ефективна доза над 6 милисиверта за година, а всички останали, които са извън тази категория, сме категория Б. Когато се работи с открити източници, освен облъчването от работа със закрити източници, откритите източници могат да предизвикат и вътрешно облъчване, през кожата и през дишането. В лабораторията имаме източници за йонизиращо лъчение, които се ползват за калибриране и проверка на апаратурата. Не става въпрос за облъчване единствено от пробата. Ние сме лаборатория за изпитване и тя поддържа система, която включва редовни проверки за качеството на анализите. Тези мостри са постоянно на разположение на работещите в лабораторията, с изключение, когато има открити източници, какъвто е уранилнитратът, от който се правят разтвори с различна концентрация и се ползва за калибриране на апаратурата. Даже в разрешението на лицензиите те се водят лаборатории, които работят с открити източници втори клас. За да работим в сферата на тези длъжности, минаваме (освен образованието) на 5 години на курс за професионална квалификация, който завършва с изпит. На всеки 2 години ходим на

поддържащо обучение, за да се признае втората половина от периода. За започване на работа има първичен здравен контрол, който след това се превръща в ежегоден. В тази структура работя от 2016 година. Преди това същото нещо съм правила в течение на 24 години в Н.. Там също бяхме категория Б. Имам УП, издадено за втора категория труд.

На въпроси на юриск. П. свидетелката разказа: Във формулировката 6 единици може да се получи, може и да не се получат тези единици. Пробите са от повърхностни води в близост до бивши уранови рудници. По времето на Х. нещата тръгнаха от такова изпитване. Водата замърсява околната среда. Това са нашите функции. По отношение на въздействието на тази вода върху здравето на хората имат отношение регионалните инспекции по здравеопазване.

Това не са опасни проби, затова ги пращаме по пощата. Апаратурата, с която мерим и извършваме самото броене на излъчващите нуклеиди, е защитена от външно влияние. Това е задължително, за да можем да извлечем точни резултати. Но източниците за калибриране ги нося на ръка, и това е опасно. Откакто съм в системата от 4 години, фактори за работната среда от Службата по трудова медицина са измервали единствено осветеност на помещението в П., в което аз работя. При ежегодните прегледи не е установявано отклонение в здравето ми вследствие на радиационни лъчения. Ако има установено, ще ме изведат от средата. При едни и същи измервания и апаратури всички РЗИ към министерството са II категория.

Поради изчерпване на въпросите СЪДЪТ ОСВОБОДИ свидетелката и тя напусна залата.

СЪДЪТ ПРИСТЪПИ към изслушване на вещото лице.

СНЕ самоличността на вещото лице:

Е. Д. Й., 59 години, неосъждана, без дела и родство със страните или представляващите ги.

СЪДЪТ ПРЕДУПРЕДИ вещото лице за наказателната отговорност, която носи по реда на чл. 291 от НК за даване на невярно или заинтересовано заключение.

Вещото лице обеща да даде вярно и безпристрастно заключение.

Вещото лице: Поддържам изготвеното от мен заключение.

Адв. Б.: Нямам въпроси, да се приеме заключението.

Юриск. П.: В чл. 3, ал. 1 се казва, че оценката е число, а в чл. 5, ал. 2 се казва, че показателите се измерват съгласно методи от Министерство на здравеопазването. Колко точки определите по елемент йонизиращи лъчи и какви методи използвахте за тяхното определяне?

Вещото лице: При извършването на комплексна оценка на условията на труд по отменената наредба от 2003 г., за да се извърши такава оценка, се вземат предвид показателите за микроклимат, температура на въздуха, топлинно излъчване, токсични вещества в работната среда, прах, шум, вибрации, осветление, физическо натоварване, електромагнитни полета, йонизиращо лъчение и производствен риск. Във връзка с изготвяне на заключението поисках от ИАОС да представи данни от извършените измервания на факторите на работната среда. Бяха представени няколко оценки на риска, които съм описала, от които е видно, че в тази лаборатория не са извършвани измервания. За да определя действието на фактор йонизиращо лъчение, определила

съм категория А въз основа на разрешителното, което е дадено за работа на лабораторията, и допълнителните заповеди, издадени от работодателя, който е посочил категория А. Не може да се изготви комплексна оценка на условията на труд на работното място поради това, че няма представени данни от измервания.

Юриск. П.: На стр. 5, относно картите, имаше ли елемент йонизиращо лъчение конкретно? В т. 7 от заключението Ви има 11,40 йонизиращи лъчения в картата за 2010 г. За ноември 2011 е посочен общ риск 61 точки при максимални 70, което е границата за преференциални условия за пенсиониране. Има ли определени точки само за елемент йонизиращо лъчение?

Вещото лице: Няма.

Юриск. П.: Напротив, има в картите по делото. Те са в основната папка по делото, доказателства от МОСВ. Говоря за картите, между л. 125 и 128 по делото.

Вещото лице: Не мога да кажа защо Службата по трудова медицина е сложила в една графа източниците за йонизиращо лъчение заедно с източници на нейонизиращо лъчение, каквито са видеодисплеите. Дори да няма риск, трябва да бъдат в отделни графи. И за 2010, и за 2011 г. е едно и също в тези карти за оценка.

Юриск. П.: На стр. 8, № 19 е заповед от 19.2.2019 г. Защо не цитирахте, че съответните служители имат право само за дните, когато са работили в такава среда, не въобще, а само за определени дни?

Вещото лице: Не съм изследвала това. Поисках необходимите документи, вкл. графичите, но те не са ми представени.

Юриск. П.: Заповедите за намалено работно време на 7 часа отново не сте посочили, че пак е само за дните, през които се работи в среда с йонизиращо лъчение. Правихте ли изследване за тези дни?

Вещото лице: Не, не съм, но и в заключението не съм се позовавала на тази заповед.

Юриск. П.: От стр. 9 до 12 цитирате протоколи за дозиметричен контрол от 2010 до 2019 г. включително. Моля да обясните последната графа.

Вещото лице: Индивидуалната еквивалентна доза е отчетена чрез индивидуалния дозиметър, който носи работещата.

Юриск. П.: Това означава, че през всичките години жалбоподателката е получавала доза годишно под единица. Това означава ли, че облъчването е над допустимото?

Вещото лице: Не. Това показва, че тя работи в такава среда. Дозите не са били над допустимото, с изключение на два случая, когато тя е била изведена. Но не са били посочени конкретните дози, които е получавала. Има ги в отделен списък. Но смятам, че не е необходимо работещите да работят в среда, която надвишава допустимите норми, за да бъде призната тази работа. Това е работа в строго специфична среда. И когато се работи в такава среда, може да се получат необратими увреждания.

Юриск. П.: Цитирам чл. 46 от Наредбата за радиационна защита, според който при професионално облъчваните лица е възможно да получат за 1 година индивидуална ефективна доза над една единица. Докато при жалбоподателката този показател за година е 0.8. Единица получаваме всички ние, т.е. всички хора, тъй като това е нормалната радиационна среда.

Вещото лице: Да, 0.8 е. Освен в случаите, когато е изведена от радиационната среда, за когато нямаме измерване.

Юриск. П.: Изследвахте ли дали длъжността на жалбоподателката е била включена в представен в НОИ списък по чл. 9, ал. 22 от Инструкция 13?

Вещото лице: Такъв документ не ми е бил представен.

Работила съм по документите от делото, както и по документите, които допълнително ми бяха представени от МОСВ и които съм представила на съда.

Юрииск. П.: Нямам повече въпроси. Оспорвам експертизата, но не искам допълнителна такава.

СТРАНИТЕ /поотделно/: да се приемат доказателствата от МОСВ, изпратени на вещото лице.

СЪДЪТ НАМИРА, че вещото лице е отговорило на поставените въпроси, като заключението ще бъде обсъдено от правна страна с решението по делото, поради което

ОПРЕДЕЛИ:

ПРИЕМА заключението на вещото лице ведно с допълнително представените от МОСВ на вещото лице доказателства.

На същото да се изплати възнаграждение съгласно внесеня депозит в размер на 350,00 лв.

Издаде се РКО за сумата от 350,00 лв.

С оглед представената от вещото лице справка-декларация

СЪДЪТ

ОПРЕДЕЛИ:

УВЕЛИЧАВА възнаграждението на вещото лице на 705,60 лв.

ЗАДЪЛЖАВА жалбоподателя в 7-дневен срок от днес да представи по делото документ за довнесен депозит за разликата от 355,60 лв., след което на вещото лице да бъде издаден РКО за тази сума, като ПРЕДУПРЕЖДАВА жалбоподателя, че в случай на неизпълнение ще бъде издаден изпълнителен лист.

На именното повикване в 11,05 часа:

ЖАЛБОПОДАТЕЛКАТА – Л. Л. С. – редовно уведомена от предходното съдебно заседание, се представлява от адв. Б. с пълномощно по делото.

ОТВЕТНИКЪТ – ДИРЕКТОРЪТ НА ТП С.-ГРАД НА НОИ – редовно уведомен от предходното съдебно заседание, се представлява от юрииск. П. с пълномощно по делото.

Явява се ВЕЩОТО ЛИЦЕ Е. Д. Й..

СВИДЕТЕЛКАТА Е. Е. М. – редовно призована на 12.2.2020 г., явява се лично.

СТРАНИТЕ (поотделно): Да се даде ход на делото.

СЪДЪТ

СЧИТА, че не са налице процесуални пречки за даване ход на делото, поради което

ОПРЕДЕЛИ:

ДАВА ХОД НА ДЕЛОТО.

ДОКЛАДВА молба на жалбоподателя от 23.1.2020 г. с приложения писмени доказателства, както и от 10.2.2020 с посочен адрес за призоваване на допуснат свидетел.

ДОКЛАДВА постъпило по делото на 20.2.2020 г. заключение на съдебномедицинска експертиза по делото, в срок.

ДОКЛАДВА представени от вещото лице документи, във връзка със заключението.

СЪДЪТ СНЕ самоличността на допуснатите свидетели, както следва:

Е. Е. М., на 44 години, неосъждана, без дела и родство със страните.

К. И. Х., на 55 години, неосъждана, без дела и родство със страните.

СЪДЪТ ПРЕДУПРЕЖДАВА свидетелите за наказателната отговорност, която носят съгласно чл. 290, ал. 1 от НК за лъжесвидетелстване.

В залата остана свидетелката М.. Свидетелката Х. се изведе от залата.

СЪДЪТ ПРИСТЪПИ към разпит на свидетелката М..

На въпроси на адв. Б. свидетелката разказа: Работя в Изпълнителна агенция по околна среда като служител към лаборатория за радиационно измерване. Работя от приблизително 5 години и половина. Познавам Л. С., тя е колежка, работим в един отдел. Работата на служителите в лабораторията е да измерват проби от околна среда за радиационни показатели, също така да се прилагат методите за измерване на радиационните показатели, да се поддържа апаратурата с източници на йонизиращо лъчение, т.е. да се правят проверки на уредите, да се прави урегулиране, което се случва ежедневно. Калибрирането на уредите се извършва с източници на йонизиращо лъчение, с което се прави проверка на самата апаратура. Чрез калибриране се изготвя калибровъчна крива. Това са различни видове източници на йонизиращо лъчение за различната апаратура. Ние измерваме точно радиационни показатели. Работим с мостри, които преглеждаме, калибрираме и същите излъчват йонизиращо лъчение. Разликата с рентгеновите лаборанти е във видовете лъчение и че при нас апаратурата изисква непрекъсната работа с източниците на йонизиращо лъчение, докато при рентгеновата апаратура има лъчение само в момента, когато работи апаратурата. При нас тя работи непрекъснато. При постъпване на работа и на всеки 5 години работодателят прави курс за работа с йонизиращо лъчение. След курса се полагат изпити. При първоначалното постъпване се прави профилактичен преглед,

след това става ежегодно, в Националния център по радиобиология и радиационна защита. Има открити източници на лъчение и закрити – и с двата вида работим. Открити са тези в течна и прахообразна форма, като с тях се приготвят стандартни разтвори с определена концентрация. Закритите източници са в съдове, но те представляват смес от радионуклеиди и изотопи, т.е. радионуклеидите са изотопи на химични елементи. В тази връзка са изготвени поименни заповеди за намалено работно време, във връзка със средата, в която работим. Допълнително също така се предоставят храна и тонизиращи напитки, също по заповед. Тези заповеди са на основание на Наредбата за определяне на видовете работи, за които се установява намалено работно време. На въпроси на юриск. П. свидетелката отговори: Известно ми е, че в наредбата и в заповедите е разписано, че намаленото работно време и храната са само в дните, в които се работи с радиоактивни източници. Източниците на йонизиращо лъчение имат изискуема защита, а именно хранилище, може би с оловна защита, каквато защита има лабораторията, в която работим. Нямам информация дали в лабораторията са правени измервания във връзка с условията на труд. За тези 5 години и половина, за които аз съм работила в лабораторията, при извършените медицински прегледи не ми беше установено да имам промени в здравето.

Юриск. П.: Нямам повече въпроси.

На въпроси на адв. Б. свидетелката каза: И моята, и на Л. работата е основно в лабораторията. Получаваме външни проби. Има моменти, в които не сме в лабораторията, но това са кратки периоди, в които сме командировани за взимане на проби, като пробите, които взимаме, са от пунктове на територията на цялата страна и са близо до уранови мини. Понякога ние ходим, понякога колеги ходят да събират такива проби. Аз лично ходя понякога веднъж в месеца, понякога – на 3 месеца веднъж, за един ден. Л. излиза за проби по-рядко от веднъж на три месеца. Може би 1 – 2 пъти в годината. Имам колеги, които вземат и доставят проби. Пробите се подготвят и след това се измерват. Можем всеки ден да мерим дадена проба, но има и по-дълго време, в което се измерва. Невинаги получените резултати са точно тези, които трябва да бъдат измерени. На ден има различни проби, които измерваме. Някои проби се измерват по-дълго. Имаме и работа, свързана с подготовка на пробите, и всичко това става в лабораторията.

Поради изчерпване на въпросите СЪДЪТ ОСВОБОДИ свидетелката и тя напусна залата.

В залата се въведе свидетелката Х..

На въпроси на адв. Б. свидетелката каза: Работя в Регионална лаборатория – П., към Изпълнителна агенция по околна среда, в лаборатория „Радиационни измервания“. Познавам С. като колежка, към която аз насочвам води, които аз пробонабирам и изпращам, или други води, донесени по различни поводи – по договор за контрол. Имам задачата да ги филтрувам, консервирам и изпратя в бидони по 4 литра и половина за обща алфа- и обща бета-активност, за уран, за радий и в някои случаи за тритий. Пращаме ги чрез [фирма]. Така работи цялата система от всички регионални структури. Аз в лабораторията извършвам гама-спектрометрични анализи на проби от околната среда. Л. работи в сектор „Радиоохимични анализи“ и прави изпитванията на тези води, които изпращаме за обща алфа- и бета-активност, за уран, за радий. По наредба за радиационна защита трябва да имаме категоризация, за което имаме издадени заповеди. Л. е *категория А*, като работеща в сектор „Радиоохимични анализи“. Аз съм лице с *професионално облъчване категория Б*. Ние работим с източници на йонизиращо лъчение, които излъчват непрекъснато. Това са вещества, чиито атоми се преобразуват чрез излъчване на алфа-частици, бета-частици и гама-лъчи. Разликата, поради която съм *категория Б*, е поради това, че работя със закрити източници, а *категория А* работят и с открити. Критериите А и Б по наредбата за радиационна защита са следните: при категория А лицето може да получи ефективна доза над 6 милисиверта за година, а всички останали, които са извън тази категория, сме категория Б. Когато се работи с открити източници, освен облъчването от работа със закрити източници, откритите източници могат да предизвикат и вътрешно облъчване, през кожата и през дишането. В лабораторията имаме източници за йонизиращо лъчение, които се ползват за калибриране и проверка на апаратурата. Не става въпрос за облъчване единствено от пробата. Ние сме лаборатория за изпитване и тя поддържа система, която включва редовни проверки за качеството на анализите. Тези мостри са постоянно на разположение на

работещите в лабораторията, с изключение, когато има открити източници, какъвто е уранилнитратът, от който се правят разтвори с различна концентрация и се ползва за калибриране на апаратурата. Даже в разрешението на лицензиите те се водят лаборатории, които работят с открити източници *втори клас*. За да работим в сферата на тези длъжности, минаваме (освен образованието) на 5 години на курс за професионална квалификация, който завършва с изпит. На всеки 2 години ходим на поддържащо обучение, за да се признае втората половина от периода. За започване на работа има първичен здравен контрол, който след това се превръща в ежегоден. В тази структура работя от 2016 година. Преди това същото нещо съм правила в течение на 24 години в Н.. Там също бяхме *категория Б*. Имам УП, издадено за втора категория труд.

На въпроси на юриск. П. свидетелката разказа: Във формулировката *6 единици* може да се получи, може и да не се получат тези единици. Пробите са от повърхностни води в близост до бивши уранови рудници. По времето на Х. нещата тръгнаха от такова изпитване. Водата замърсява околната среда. Това са нашите функции. По отношение на въздействието на тази вода върху здравето на хората имат отношение регионалните инспекции по здравеопазване.

Това не са опасни проби, затова ги пращаме по пощата. Апаратурата, с която мерим и извършваме самото броене на излъчващите нуклеиди, е защитена от външно влияние. Това е задължително, за да можем да извлечем точни резултати. Но източниците за калибриране ги нося на ръка, и това е опасно. Откакто съм в системата от 4 години, фактори за работната среда от Службата по трудова медицина са измервали единствено осветеност на помещението в П., в което аз работя. При ежегодните прегледи не е установявано отклонение в здравето ми вследствие на радиационни лъчения. Ако има установено, ще ме изведат от средата. При едни и същи измервания и апаратури всички РЗИ към министерството са II категория.

Поради изчерпване на въпросите СЪДЪТ ОСВОБОДИ свидетелката и тя напусна залата.

СЪДЪТ ПРИСТЪПИ към изслушване на вещото лице.

СНЕ самоличността на вещото лице:

Е. Д. Й., 59 години, неосъждана, без дела и родство със страните или представляващите ги.

СЪДЪТ ПРЕДУПРЕДИ вещото лице за наказателната отговорност, която носи по реда на чл. 291 от НК за даване на невярно или заинтересовано заключение.

Вещото лице обеща да даде вярно и безпристрастно заключение.

Вещото лице: Поддържам изготвеното от мен заключение.

Адв. Б.: Нямам въпроси, да се приеме заключението.

Юриск. П.: В чл. 3, ал. 1 се казва, че оценката е число, а в чл. 5, ал. 2 се казва, че показателите се измерват съгласно методи от Министерство на здравеопазването. Колко точки определите по елемент йонизиращи лъчи и какви методи използвахте за тяхното определяне?

Вещото лице: При извършването на комплексна оценка на условията на труд по отменената наредба от 2003 г., за да се извърши такава оценка, се вземат предвид показателите за микроклимат, температура на въздуха, топлинно излъчване, токсични вещества в работната среда, прах, шум, вибрации, осветление, физическо натоварване, електромагнитни полета, йонизиращо лъчение и производствен риск. Във връзка с изготвяне на заключението поисках от ИАОС да представи данни от извършените измервания на факторите на работната среда. Бяха представени няколко оценки на риска, които съм описала, от които е видно, че в тази лаборатория не са извършвани измервания. За да определя действието на фактор йонизиращо лъчение, определила съм *категория А* въз основа на разрешителното, което е дадено за работа на лабораторията, и допълнителните заповеди, издадени от работодателя, който е посочил *категория А*. Не може да се изготви комплексна оценка на условията на труд на работното място поради това, че няма представени данни от измервания.

Юриск. П.: На стр. 5, относно картите, имаше ли елемент йонизиращо лъчение конкретно? В т. 7 от заключението Ви има 11,40 йонизиращи лъчения в картата за 2010 г. За ноември 2011 е посочен общ риск 61 точки при максимални 70, което е границата за преференциални условия за пенсиониране. Има ли определени точки само за елемент йонизиращо лъчение?

Вещото лице: Няма.

Юриск. П.: Напротив, има в картите по делото. Те са в основната

папка по делото, доказателства от МОСВ. Говоря за картите, между л. 125 и 128 по делото.

Вещото лице: Не мога да кажа защо Службата по трудова медицина е сложила в една графа източниците за йонизиращо лъчение заедно с източници на нейонизиращо лъчение, каквито са видеодисплеите. Дори да няма риск, трябва да бъдат в отделни графи. И за 2010, и за 2011 г. е едно и също в тези карти за оценка. Юриск. П.: На стр. 8, № 19 е заповед от 19.2.2019 г. Защо не цитирахте, че съответните служители имат право само за дните, когато са работили в такава среда, не въобще, а само за определени дни?

Вещото лице: Не съм изследвала това. Поисках необходимите документи, вкл. графиците, но те не са ми представени.

Юриск. П.: Заповедите за намалено работно време на 7 часа отново не сте посочили, че пак е само за дните, през които се работи в среда с йонизиращо лъчение. Правихте ли изследване за тези дни?

Вещото лице: Не, не съм, но и в заключението не съм се позовавала на тази заповед.

Юриск. П.: От стр. 9 до 12 цитирате протоколи за дозиметричен контрол от 2010 до 2019 г. включително. Моля да обясните последната графа.

Вещото лице: Индивидуалната еквивалентна доза е отчетена чрез индивидуалния дозиметър, който носи работещата.

Юриск. П.: Това означава, че през всичките години жалбоподателката е получавала доза годишно под единица. Това означава ли, че облъчването е над допустимото?

Вещото лице: Не. Това показва, че тя работи в такава среда. Дозите не са били над допустимото, с изключение на два случая, когато тя е била изведена. Но не са били посочени конкретните дози, които е получавала. Има ги в отделен списък. Но смятам, че не е необходимо работещите да работят в среда, която надвишава допустимите норми, за да бъде призната тази работа. Това е работа в строго специфична среда. И когато се работи в такава среда, може да се получат необратими увреждания.

Юриск. П.: Цитирам чл. 46 от Наредбата за радиационна защита, според който при професионално облъчваните лица е възможно да получат за 1 година индивидуална ефективна доза над една единица. Докато при жалбоподателката този показател за година е 0.8. Единица получаваме всички ние, т.е. всички хора, тъй като

това е нормалната радиационна среда.

Вещото лице: Да, 0.8 е. Освен в случаите, когато е изведена от радиационната среда, за когато нямаме измерване.

Юриск. П.: Изследвахте ли дали длъжността на жалбоподателката е била включена в представен в НОИ списък по чл. 9, ал. 22 от Инструкция 13?

Вещото лице: Такъв документ не ми е бил представен.

Работила съм по документите от делото, както и по документите, които допълнително ми бяха представени от МОСВ и които съм представила на съда.

Юриск. П.: Нямам повече въпроси. Оспорвам експертизата, но не искам допълнителна такава.

СТРАНИТЕ /поотделно/: да се приемат доказателствата от МОСВ, изпратени на вещото лице.

СЪДЪТ НАМИРА, че вещото лице е отговорило на поставените въпроси, като заключението ще бъде обсъдено от правна страна с решението по делото, поради което

ОПРЕДЕЛИ:

ПРИЕМА заключението на вещото лице ведно с допълнително представените от МОСВ на вещото лице доказателства.

На същото да се изплати възнаграждение съгласно внесения депозит в размер на 350,00 лв.

Издаде се РКО за сумата от 350,00 лв.

С оглед представената от вещото лице справка-декларация

СЪДЪТ

ОПРЕДЕЛИ:

УВЕЛИЧАВА възнаграждението на вещото лице на 705,60 лв.

ЗАДЪЛЖАВА жалбоподателя в 7-дневен срок от днес да представи по делото документ за довнесен депозит за разликата от 355,60 лв., след което на вещото лице да бъде издаден РКО за тази сума, СТРАНИТЕ /поотделно/: да се приемат доказателствата, представени от жалбоподателя с молба от 23.1.2020 г.

Адв. Б.: Представям писмо с изх. номер 12-48/29.1.2020 г. на министъра на труда и социалната политика. Представям и свидетелство УП-3 на свидетелката К. Х.. Нямам доказателствени искания, няма да соча доказателства. Представям списък за разноски, които претендирам.

Юриск. П.: Възразявам по приемането на обр. УП-3 като

неотнoсим. Определянето на категорията стаж е единствено от компетентността на пенсионния орган. Работодателят може да даде предложение за образеца, но то не е задължително за пенсионния орган. Считам, че е неотнoсимо и писмото от 29.1.2020 година, тъй като касае работещите постоянно в среда с йонизиращи лъчения, което се доказва със съответните измервания, а такива по делото не са представени. Напротив, видно от доказателствата, радиационният фон в лабораторията винаги е бил в рамките на обичайните нормални параметри.

СЪДЪТ по доказателствата

ОПРЕДЕЛИ:

ПРИЕМА представени от жалбоподателя с молба от 23.01.2020 г., както и в днешното съдебно заседание писмени доказателства, като по относителността на последните съдът ще се произнесе със съдебното решение.

Страните (поотделно): Нямаме доказателствени искания, няма да сочим доказателства.

С оглед липсата на други доказателствени искания

СЪДЪТ

ОПРЕДЕЛИ:

ПРИКЛЮЧВА СЪДЕБНОТО ДИРЕНЕ.

ДАВА ХОД НА УСТНИТЕ СЪСТЕЗАНИЯ.

Адв. Б.: Моля да уважите жалбата по съображения, които ще изложа в писмена защита. Моля да им присъдите направените по делото разноски.

Юриск. П.: Моля да отхвърлите жалбата като неоснователна и недоказана и моля да ми дадете възможност да изложа съображенията си в писмени бележки. Претендирам прекомерност на адвокатското възнаграждение, както и с оглед изхода на делото моля да присъдите в полза на ТП на НОИ – С.-град, юрисконсултско възнаграждение.

СЪДЪТ ДАВА 10 дни на страните за представяне на писмени бележки по съществуването на спора.

ОБЯВИ, ЧЕ ЩЕ СЕ ПРОИЗНЕСЕ С РЕШЕНИЕ В СРОК.

Съдебното заседание приключи в 12,18 часа.

СЪДИЯ:

СЕКРЕТАР: